

TEKST
Nynke Lely

FOTOGRAFIE
Henk Mensinga en
PI Veenhuizen

Vissen in detentie

Sportvissen als re-integratietraject

Als natuurgerichte buitenactiviteit zorgt sportvissen niet alleen voor een gezonde ontspanning, maar een 'dagje vissen' kan ook diverse maatschappelijke belangen dienen. Denk hierbij aan het vissen met ouderen uit verzorgingshuizen en aan het bijdragen aan de re-integratie van gedetineerden.

Tijdens een bijeenkomst van de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) is een bijzondere verbinding gelegd tussen de penitentiaire inrichting (PI) Veenhuizen en Sportvisserij Nederland. PI Veenhuizen bestaat uit twee gevangenissen – Esserheem en Norgerhaven – en biedt plek aan in totaal 480 gedetineerden. Beide locaties zijn gelegen in een landelijke omgeving, met onder andere viswater binnen de hekken. Viswater dat het sportaanbod van Veenhuizen kan vergroten en voor gedetineerden tegelijkertijd kansen biedt op re-integratie na detentie.

“Deze samenwerking past he-

maal binnen het succesvolle landelijke DJI-Project 'Werk via Sport' waarbij meer dan honderd deelnemende (ex-)gedetineerden zijn doorgestroomd naar betaald werk via het netwerk en sponsors van de diverse sportverenigingen”, vertelt Gerko Brink, projectleider Sport binnen het gevangeniswezen. “Vooral voetbalclubs en rugbyprojecten leveren daar een belangrijke bijdrage aan. De PI Veenhuizen werkt op dit gebied bijvoorbeeld al lang succesvol samen met Naoberschap United, de maatschappelijke tak van FC Emmen. Dat sportvissen na voetbal de grootste sport is in Nederland, biedt een uitgelezen kans om

gedetineerden voor te bereiden op een succesvolle terugkeer in de maatschappij. Het is zelfs wetenschappelijk aangetoond dat vissen mensen rust geeft in hun hoofd en zorgt voor zelfreflectie - belangrijke zaken die nog wel eens ontbreken bij gedetineerden. Daarmee is sportvissen een hele mooie toevoeging aan ons activiteitenprogramma in de gevangenis dat we kunnen inzetten voor re-integratie in de maatschappij.”

VIS-commissie

Binnen de PI Veenhuizen wordt gestart met een VIS-commissie waarin zowel medewerkers van de PI als gedetineerden actief zijn. Deze commissie organiseert binnen de muren van de instelling hengelsportactiviteiten en activiteiten rondom het viswaterbeheer; een uniek project dat zowel bijdraagt aan het welzijn van gedetineerden tijdens detentie als erna in de vorm van een succesvolle terugkeer in de maatschappij.

Sportvisserij Groningen Drenthe levert karpers voor het water van de PI Veenhuizen.

Zinnvolle sportactiviteit

Een gedetineerde heeft wekelijks een beperkt aantal uren dat hij of zij, binnen de muren, een frisse neus mag halen of kan deelnemen aan activiteiten. Een moment van rust langs de waterkant, inclusief de succesbeleving van een gevangen vis, lijken een zinnvolle invulling hiervan. Medewerkers van de PI onderzoeken momenteel of de hengelsport ook aan andere programma's kan bijdragen, bijvoorbeeld door de hengelsport als activiteit in het vader-kind-programma op te nemen. Hierdoor kunnen kinderen die hun vader bezoeken, samen een hengeltje uitgooien.

Vaardigheden ontwikkelen

In dit project wordt ook gekeken naar de mogelijkheid om binnen de muren van de instelling viswedstrijden te organiseren voor gedetineerden en sportvisserij verenigingen die zijn aangesloten bij Sportvisserij Groningen Drenthe. Ook dit met als doel om gedetineerden uiteindelijk goed terug te laten keren in de maatschappij.

Door in de VIS-commissie samen op te trekken leren gedetineerden een viswater in de praktijk te beheren en onderhouden én trainen ze vaardigheden op het gebied van samenwerken, organiseren en communicatie. Zulke vaardigheden kunnen helpen bij het zoeken en vinden van betaald werk. Uiteraard gelden er strenge

selectiecriteria voor deelname, waarbij het gedrag van de gedetineerde binnen de detentie een belangrijke rol speelt. Bovendien is het regiem binnen de gevangenis an sich al streng. Zo mogen niet alle gedetineerden deelnemen aan de sportactiviteit of als commissielid van de VIS-commissie actief zijn. Een eventueel werktraject na detentie wordt zorgvuldig ingezet en ook hier zijn strenge selectiecriteria voor.

Samenwerken loont

Een belangrijk fundament onder dit project is de samenwerking tussen PI Veenhuizen, Sportvisserij Groningen Drenthe, Sportvisserij Nederland, Hengelsportvereniging Veenhuizen en Harkboot.nl. Iedere partner brengt zijn eigen expertise mee. Hoewel de coronacrisis de oprichting van de VIS-commissie flink heeft vertraagd, is het project voortvarend van start gegaan. Zo is afgelopen zomer en najaar – met inachtneming van de coronarichtlijnen – actief gevist met gedetineerden, waarna verschillende medewerkers en gedetineerden zich hebben gemeld voor de VIS-commissie.

In de PI Veenhuizen zijn zeven medewerkers door Sportvisserij Nederland opgeleid tot visinstructeur. Deze opleiding zal ook na oprichting van de VIS-commissie voor gedetineerden beschikbaar blijven. De opleiding is in 2020 ontwikkeld speciaal voor medewerkers in het sociaal domein en vrijwilligers uit de doelgroep (bijvoorbeeld gedetineerden). Aandachtspunten tijdens de opleiding zijn het opzetten van een activiteitenprogramma, de techniek van het vissen en een bewuste, zorgvuldige omgang met levende dieren. Daarmee past de opleiding in diverse sociaal-maatschappelijke projecten. Hengelsportvereniging Veenhuizen is bekend met het gevangeniswezen in Veenhuizen, omdat een aantal leden er werkzaam is als medewerker binnen de PI. De maatschappelijke betrokkenheid van de

Gerko Brink gelooft dat de hengelsport een bijdrage kan leveren aan de re-integratie van gedetineerden.

vereniging is groot. Na oprichting van de VIS-commissie zal de vereniging helpen bij het organiseren van de verschillende activiteiten.

Beheer en onderhoud viswater

Cruciaal voor het slagen van dit project is goed onderhoud van het viswater en een gezonde visstand. Sportvisserij Groningen Drenthe levert daarom professionele ondersteuning bij het viswaterbeheer aan de PI Veenhuizen. Net als in de rest van de regio heeft het water van de PI te kampen met achterstallig onderhoud en overmatige waterplantengroei. In samenwerking met de Harkboot.nl is het water van beide gevangenislocaties weer bevisbaar gemaakt. Eind januari heeft Sportvisserij Groningen Drenthe karpers in het water van Veenhuizen uitgezet. Volgens directeur Henk Mensinga 'een kleine moeite voor veel hengelsportplezier'.

Lef

De eerste stappen zijn inmiddels gezet. Zo leidde de samenwerking met Harkboot.nl er al toe dat deelnemers na hun detentie een kans krijgen binnen dit bedrijf. Een mooi vooruitzicht voor gedetineerden die hun verleden achter zich willen laten. "Als PI zijn we heel blij dat bedrijven en organisaties zich maatschappelijk betrokken voelen en gedetineerden een tweede kans willen geven. Dit vraagt lef, maar zoals wel blijkt kan het tot hele mooie resultaten leiden", aldus Brink. ■

Van vis naar vrijheid.

